

Overzicht moties 2025 gericht aan Presidium

Versie maart 2026

Motie Dictum	Nummer	Status
Motie van de leden Grinwis en Jumelet (over de Raad voor het Openbaar Bestuur verzoeken een advies uit te brengen over de democratische controle en zeggenschap bij keuzes rondom netbeheer) constaterende dat besluiten van de ACM, bijvoorbeeld het vaststellen van de nettarieven en van een prioriteringskader dat bepaalt wie wel en wie niet prioriteit krijgt bij toekenning van netcapaciteit, verstreckende gevolgen hebben voor zaken als woningbouw, economie en ruimtelijke ontwikkeling, en daarmee ook grote impact hebben op de ruimte die decentrale overheden hebben om keuzes hierover maken; overwegende dat EU-lidstaten op verschillende wijze invulling geven aan de Europese richtlijnen en er in Nederland voor een strikte invulling lijkt te zijn gekozen met weinig ruimte voor democratische controle en zeggenschap, terwijl het bij bijvoorbeeld prioritering op basis van maatschappelijke waarde om politiek gevoelige keuzes gaat; verzoekt het Presidium de Raad voor het Openbaar Bestuur te verzoeken een advies uit te brengen over de democratische controle en zeggenschap bij keuzes rondom netbeheer en over de rolverdeling tussen ACM, netbeheerders, Rijk en decentrale overheden hierbij, en gaat over tot de orde van de dag.	29023, nr. 609	De commissie Klimaat en Groene Groei werkt aan een voorstel voor het Presidium om deze motie uit te voeren. Dit wordt in het voorjaar verwacht.

Motie Dictum	Nummer	Status
Motie van het Lid El Abassi (over maatregelen tegen vertoning van de prinsenvlag binnen en bij de vergaderzalen van de Tweede Kamer) constaterende dat de zogeheten prinsenvlag (oranje-wit-blauw) historisch werd gebruikt door de NSB, de nationaalsocialistische beweging die collaboreerde met de nazibezetter tijdens de Tweede Wereldoorlog; overwegende dat deze vlag sindsdien is omarmd door extreemrechtse groepen en wordt gebruikt als symbool van nationalistische en antidemocratische stromingen; constaterende dat bij recente demonstraties op het Malieveld deze vlag zichtbaar werd meegedragen door personen die zich tegelijkertijd schuldig maakten aan antisemitische en racistische uitlatingen; constaterende dat meerdere politieke partijen in de Kamer in het verleden deze vlag hebben meegedragen of afgebeeld, ondanks de beladen historische en ideologische lading ervan; spreekt uit dat symbolen die verbonden zijn met fascistische en nationaalsocialistische bewegingen, zoals de zogeheten prinsenvlag, geen plaats hebben in of rond het parlement; verzoekt het Presidium maatregelen te nemen om het gebruik en vertoon van deze vlag binnen en in de directe omgeving van de vergaderzalen van de Tweede Kamer te weren, en gaat over tot de orde van de dag.	30950, nr. 481	De bestaande huisregels van de Tweede Kamer verbieden al politieke symbolen, inclusief de prinsenvlag. Handhaving vindt plaats door beveiliging en bodedienst bij de ingang en in publieke ruimtes. Het Presidium heeft in zijn vergadering van 26 november 2025 herbevestigd dat de ordehandhaving tijdens vergaderingen bij de voorzitter ligt. Extra maatregelen zijn niet nodig; de motie wordt gedekt door bestaand beleid. De Voorzitter zal dit onder de aandacht brengen bij commissievoorzitters.
Motie van het lid Dijk (over het presidium laten onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om in de toekomst iets te kunnen ondernemen tegen Kamerleden die hun wetgevende en controlerende taken niet uitvoeren) constaterende dat er Kamerleden zijn, die niet of nauwelijks aan debatten meedoen en daarmee hun parlementaire taken verzaken en verwaarlozen, terwijl zij vorstelijk betaald worden met belastinggeld; verzoekt het Presidium te laten onderzoeken, bijvoorbeeld door staatsrechtsdeskundigen, wat de mogelijkheden zijn om in de toekomst iets te kunnen ondernemen tegen Kamerleden die hun wetgevende en controlerende taken niet uitvoeren, en gaat over tot de orde van de dag.	36800, nr. 41	Het Presidium heeft in zijn vergadering van januari 2026 de Dienst Analyse en Onderzoek verzocht een verkennende staatsrechtelijke analyse uit te voeren naar aanleiding van de motie-Dijk. Hierbij wordt ook geïnventariseerd hoe andere parlementen omgaan met Kamerleden die hun wetgevende en controlerende taken niet uitvoeren.

Motie Dictum	Nummer	Status
Motie van het lid Wijen-Nass c.s. (over nader onderzoek naar de gang van zaken bij het onderzoek naar Arib en het trekken van lessen voor de toekomst) overwegende, dat er over het onderzoek naar Khadija Arib en alles wat daarbij fout is gegaan nog veel vragen te stellen zijn die antwoorden vragen; spreekt uit, dat nader onderzoek onderzocht moet worden en dat daarbij de rol van Kamerleden niet buiten beschouwing kan blijven; verzoekt het Presidium kort na het zomerreces de Kamer te informeren over alle wijzen waarop nader onderzoek het beste plaats kan vinden, met als doel waarheidsvinding rondom de gehele gang van zaken bij het onderzoek naar Arib en het trekken van lessen voor de toekomst, en gaat over tot de orde van de dag.	36714, nr. 6	Het Presidium heeft 1 september 2025 een brief naar de Kamer gestuurd (TK 2025D36426) met de gevraagde informatie. De motie is hiermee uitgevoerd.

Motie van de leden Wijen-Nass en Vijlbrief (over commissievergaderingen over regionale onderwerpen minimaal twee keer per jaar in de regio laten plaatsvinden) overwegende dat het belangrijk is om de betrokkenheid van de regio's bij nationaal beleid te versterken en de kloof tussen Den Haag en het platteland te verkleinen; overwegende dat dorpen en steden bereid zijn ruimte en voorzieningen beschikbaar te stellen voor vergaderingen van de Tweede Kamer in hun dorp of stad; verzoekt het Presidium om commissievergaderingen van de Tweede Kamer waarin onderwerpen worden besproken die met de regio te maken hebben, waar mogelijk minimaal twee keer per jaar in de regio's te laten plaatsvinden, bijvoorbeeld in provinciehuizen of dorpshuizen, en daarvoor een voorstel te maken, en gaat over tot de orde van de dag.	36714, nr. 7	Het Presidium heeft besloten om in 2026, als experiment, twee vergaderingen in de regio te laten organiseren. De vaste Kamercommissies kunnen hiervoor een uitgewerkt voorstel (incl. een kostenoverzicht) aan het Presidium voorleggen, om een vergadering in de regio te laten plaatsvinden.
---	--------------	--

Motie Dictum	Nummer	Status
Motie van het lid Kathmann c.s. (over het gesprek aangaan met oud-Kamervoorzitter Arib) constaterende dat er nog veel onduidelijkheid is over de precieze gang van zaken rondom het onderzoek naar oud-Kamervoorzitter Arib; constaterende dat er veel berichtgeving naar buiten is gekomen waardoor nog meer onduidelijkheid is ontstaan; overwegende dat de gang van zaken tot schade berokkend aan zowel personen als aan de Kamer als instituut; verzoekt het Presidium om het gesprek met de oud-Kamervoorzitter aan te gaan met als doel genoegdoening en een fatsoenlijke oplossing, en gaat over tot de orde van de dag.	36714, nr. 13	In 2025 heeft de toenmalig Kamervoorzitter enkele gesprekken gevoerd met oud-Kamervoorzitter Arib. Deze hebben niet tot een oplossing geleid. Op 12 september 2025 heeft opnieuw een gesprek plaatsgevonden. Het Presidium heeft de Kamer over dit gesprek geïnformeerd bij brief van 25 september 2025 (TK 36221, nr. 23).

Motie van het lid Kathmann c.s. (over voortzetting van de activiteiten van ProDemos) constaterende dat er zorgen over de financiële middelen voor ProDemos om hun activiteiten voort te zetten, met name buiten de regio Den Haag; overwegende dat de activiteiten van ProDemos van essentieel belang zijn om jongeren in aanraking te laten komen met de democratische rechtsstaat; verzoekt het Presidium om met ProDemos en de ministeries van BZK en JenV in overleg te treden met als doel om de activiteiten voort te laten zetten en de Kamer over de uitkomsten hiervan te informeren, en gaat over tot de orde van de dag.	36714, nr. 14	De motie is op 10 september 2025 besproken in het Presidium. De motie is onder de aandacht gebracht van de secretaris-generaal van het ministerie van BZK. Vanuit het ministerie is aangegeven dat de middelen voor de activiteiten van ProDemos tot 2027 zijn geborgd en dat er voor de periode daarna nieuwe afspraken gemaakt moeten worden. Daar is in dit overleg niet op vooruitgelopen.
---	---------------	--

Motie Dictum	Nummer	Status
Motie van het lid Grinwis c.s. (over opdracht geven tot het opstellen van een gedragscode) constaterende dat een onveilige werkomgeving – dat is sowieso niet goed – het aanzien van de Tweede Kamer als het belangrijkste volksvertegenwoordigende instituut in ons land ernstige schade toebrengt; overwegende dat de Tweede Kamer een bijzondere plek is waar Kamerleden formeel geen verantwoording over omgangsvormen, gedrag en handelen hoeven af te leggen, maar het voor het functioneren en aanzien van de Tweede Kamer wel van belang is dat Kamerleden onderling en richting ambtenaren en fractiemedewerkers zich respectvol en correct gedragen; overwegende dat de huidige gedragscode voor Kamerleden vooral ziet op integriteit, waarin het integer en transparant handelen van een Kamerlid centraal staat; overwegende dat aan de Eerste Kamer recent een nieuwe gedragscode is voorgelegd die ziet op omgangsvormen tussen Kamerleden onderling en met ambtenaren en fractiemedewerkers; verzoekt het Presidium om opdracht te geven tot het opstellen van een gedragscode, en daarbij zich te laten inspireren door de gedragscode zoals recent opgesteld door de Eerste Kamer, en gaat over tot de orde van de dag.	36714, nr. 15	Het Presidium werkt op dit moment aan een voorstel om te komen tot een gedragscode. Bij de behandeling van de Raming in juni 2026 hoopt het Presidium meer informatie te kunnen geven (zie ook de geleidende brief bij de Raming 2027).

Motie Dictum	Nummer	Status
Motie van het lid Grinwis c.s. (over uitspreken dat het rapport "Voor een Kamer die Werkt" wordt omarmd en opvolging geven aan de aanbevelingen) constaterende dat een sterke Tweede Kamer noodzakelijk is voor goede wetgeving, effectieve controle en sterke vertegenwoordiging; overwegende dat de Kamer reeds veel instrumenten heeft om haar taken en rollen goed uit te kunnen voeren; overwegende dat de afgelopen decennia Tweede Kamerleden gemiddeld genomen steeds korter Kamerlid zijn, fracties steeds sneller groeien en krimpen, en er daardoor steeds minder institutioneel geheugen voorhanden is; overwegende dat in het rapport "Voor een Kamer die werkt" aanbevelingen worden gedaan om de werkwijze en het functioneren van de Tweede Kamer verder te versterken; spreekt uit dat het rapport "Voor een Kamer die werkt" wordt omarmd; verzoekt het Presidium aan de aanbevelingen uit het rapport opvolging te geven, en gaat over tot de orde van de dag.	36714, nr. 16	Het Presidium heeft de Kamer 24 september 2025 per brief geïnformeerd over de wijze waarop de aanbevelingen worden uitgevoerd (TK 36673, nr. 6).

Lopende Moties aan het Presidium uit voorgaande jaren

2024

Dictum	Nummer	Stand van zaken
Gewijzigde motie van het lid Van Hijum c.s. (over het Presidium verzoeken om onderzoek te doen naar versterking van de ondersteuning van het budgetrecht middels een Bureau Begroting en Verantwoording (t.v.v. 36560, nr. 9)) constaterende dat de rol van de Kamer bij het voorbereiden en evalueren van de rijksbegroting in vergelijking met andere landen beperkt is; overwegende, dat er voor de (mede)wetgevende taak van de Kamer een Bureau Wetgeving is, maar dat de Kamer niet beschikt over een specifiek Bureau Begroting en Verantwoording ter ondersteuning van het budgetrecht; overwegende dat een Bureau Begroting en Verantwoording, naar voorbeeld van het Congressional Budget Office in de Verenigde Staten, het budgetrecht van de Kamer kan versterken met onafhankelijke analyses van de doeltreffendheid en doelmatigheid van uitgaven en inkomsten; overwegende, dat de minister van Financiën een onderzoek in gang heeft gezet naar de rolverdeling in het controlebestel, waarvan de uitkomsten eind dit jaar worden verwacht; verzoekt het Presidium om te onderzoeken of en hoe de ondersteuning van het budgetrecht van de Tweede Kamer versterkt kan worden met een Bureau Begroting en Verantwoording, en gaat over tot de orde van de dag.	36560, nr. 22	In de Presidiumvergadering van 12 juni 2024 is besloten de commissie voor de Rijksuitgaven te verzoeken de uitvoering van de motie Van Hijum c.s. over het onderzoeken of en hoe de ondersteuning van het budgetrecht van de Kamer kan worden versterkt met een Bureau Begroting en Verantwoording ter hand te nemen en het Presidium hierover te informeren. De commissie voor de Rijksuitgaven (RU) heeft op 4 juli 2024 een voorbereidingsgroep ingesteld om een reactie op het verzoek van het Presidium voor te bereiden. In februari 2025 heeft de commissie voor de Rijksuitgaven tijdens een werkbezoek aan de VS gesproken met het Congressional Budget Office. Nadien is de voorbereiding van de uitvoering van de motie stil komen te liggen, mede naar aanleiding van de op 30 maart 2025 ingediende motie van het lid Van Vroonhoven over de inhoudelijke ondersteuning van de Kamer op het gebied van begrotingen uit te breiden met 5 fte (Kamerstuk 36672, nr. 7) en de op 2 oktober 2025 ingediende motie van het lid Kouwenhoven over een concreet voorstel om de ondersteuning van de Kamer uit te breiden ter versterking van de financiële functie van de Tweede Kamer (Kamerstuk 36800-IX, nr. 19). De genoemde moties zijn inmiddels vervallen resp. ingetrokken. In de strategische procedurevergadering van de commissie RU op 5 februari 2026 heeft de commissie besloten vooralsnog geen verdere stappen te zetten, in afwachting van de uitkomst van de besluitvorming door de Kamer (bij de behandeling van de Raming 2027) over aanwending van de beschikbare gelden voor de versterking van de kennis- en informatiepositie van de Kamer.

Dictum	Nummer	Stand van zaken
Gewijzigde motie van het Lid Michon-Derkzen (over een project starten met als doel om als Kamer na terugkeer naar het Binnenhof digitaal te gaan stemmen (t.v.v. 36528, nr. 14)) constaterende dat digitalisering overal in onze samenleving en daarmee in elke (bedrijfs)sector een vlucht neemt en de Tweede Kamer op dat vlak achterloopt, onder andere doordat er geen digitaal quorum noch digitale stemmogelijkheid bestaat; constaterende dat de Kamer begin 2024 is gestart met een project voor het realiseren van een zo eenvoudig mogelijke en goed bruikbare digitale vergadervoorziening, die ingezet kan worden ten tijde van crises; constaterende dat de Eerste Kamer op dit moment experimenteert met een digitaal quorum, in de vorm van een pilot; constaterende dat er door veel provinciale staten en gemeenteraden in Nederland alsook in buitenlandse parlementen reeds veelvuldig op een digitale wijze wordt gestemd; constaterende dat op dit moment niet is voorzien in de introductie van digitaal stemmen wanneer de Tweede Kamer terugkeert naar het Binnenhof; van mening dat digitaal stemmen, mits dat veilig en robuust kan, de snelheid en transparantie van het stemproces in de Kamer ten goede kan komen; verzoekt het Presidium een project te starten, met als doel om als Kamer, na terugkeer naar het Binnenhof, digitaal te stemmen, en gaat over tot de orde van de dag.	36528, nr. 18	Het CIO Office van de Tweede Kamer is gestart met een voorbereidende analyse van het vraagstuk digitaal stemmen ter voorbereiding op een te starten project. In deze analyse wordt het vraagstuk gezien vanuit stukken die in het verleden over dit onderwerp zijn geschreven zodat er een gedegen advies over de mogelijke oplossingsrichting(en) en onderliggende aannames kan worden voorgelegd aan het Presidium. Bij het opstellen van deze ambtelijke analyse worden naast het CIO Office de diensten betrokken die het dichtst bij dit onderwerp staan, zowel procesmatig (Griffie Plenair) als in de techniek (Facilitaire Dienst). De uitkomsten van deze analyse zijn in maart 2026 besproken in een overleg met ambtelijk secretarissen en de directie. De opmerkingen uit dit overleg worden verwerkt en in het voorjaar wordt een advies over de uitwerking van deze motie aan het Presidium voorgelegd.

Dictum	Nummer	Stand van zaken
Motie van de Leden Gündogan en Omtzigt (over het CPB verzoeken een studie te doen naar de risico's van de torenhoge mondiale schuldenlast, de schuldencyclus en het beperken van de gevolgen van een schuldencrisis) constaterende dat publieke en private schulden in zeer grote delen van de westerse economieën historisch hoog en ondanks de inflatie nog altijd stijgend zijn; constaterende dat schuldencrisis zeer pijnlijk kunnen zijn; besluit het CPB te verzoeken een studie te doen naar de risico's van de torenhoge mondiale schuldenlast, de schuldencyclus en de mogelijkheden om de gevolgen van een schuldencrisis voor Nederland te beperken, en gaat over tot de orde van de dag.	21501-20, nr. 1938	Het Presidium heeft 5 april 2023 besloten de commissie Financiën te verzoeken de uitvoering van de motie Gündogan/Omtzigt (Kamerstuk 21510-20, nr. 1938) ter hand te nemen en hiervoor onderzoeksvoorstellen op te stellen. N.a.v. het verzoek van het Presidium heeft de commissie Financiën een voorbereidingsgroep ingesteld met als opdracht aan de commissie een voorstel te doen voor de nadere uitwerking van de onderzoeksvraag. In verband met het vertrek van leden uit de commissie heeft de voorbereidingsgroep in 2024 en 2025 geen werkzaamheden verricht. Over het aanwijzen van andere leden in deze voorbereidingsgroep dient de commissie nog te besluiten.
Motie van de Leden Van der Lee en Grinwis (over het planbureau verzoeken om klimaat integraal mee te nemen in de houdbaarheidsanalyse) overwegende dat de Raad van State in zijn advies op de Miljoenennota uitvoerig ingaat op de grote risico's die klimaatverandering met zich meebrengt voor zowel de samenleving als de houdbaarheid van de overheidsfinanciën; overwegende dat de Raad van State aanbeveelt om een veel bredere definitie te hanteren van klimaatuitgaven en -inkomsten en klimaat en die, net als nu al met vergijzing gebeurt, integraal mee te nemen in de houdbaarheidsanalyses en tevens de mogelijkheid oppert om in het begrotingsbeleid een uitgavenplafond klimaat te introduceren; verzoekt het Presidium het planbureau te verzoeken of het mogelijk is om klimaat integraal mee te nemen in de houdbaarheidsanalyse; verzoekt de regering voor januari 2024 te rapporteren op welke manier een nieuw kabinet klimaat meer terug kan laten komen in begrotingsbeleid en daartoe concrete aanbevelingen te doen, en gaat over tot de orde van de dag.	36410-IX, nr. 13	Het Presidium heeft op 16 oktober 2023 besloten de commissie voor de Rijksuitgaven te verzoeken een onderzoeksvoorstel uit te werken, conform artikel 4 en 6 van de Regeling parlementair en extern onderzoek. In haar procedurevergadering van 26 oktober 2023 heeft de commissie voor de Rijksuitgaven de indieners van de motie (de leden Van der Lee en Grinwis) benoemd in een voorbereidingsgroep die ziet op de nadere uitwerking van de motie. In de strategische procedurevergadering van 5 februari 2026 heeft de commissie de beide indieners verzocht een voorstel voor de uitwerking op te stellen.

Dictum	Nummer	Stand van zaken
Motie van de Leden Inge van Dijk en Omtzigt (over een tijdelijke commissie instellen voor de herziening van het belasting- en toeslagenstelsel) overwegende dat ons huidige belasting- en toeslagenstelsel fundamenteel herzien moet worden; overwegende dat zo'n herziening jaren duurt, en daardoor meerdere kabinetsperiodes zal beslaan; overwegende dat daarom brede politieke overeenstemming nodig is over een robuuste basis voor herziening en een stip aan de horizon; verzoekt het Presidium een tijdelijke commissie in te stellen voor de herziening van het belasting- en toeslagenstelsel, en gaat over tot de orde van de dag.	36418, nr. 78	Het Presidium heeft de motie bij brief van 21 december 2023 doorgeleid aan de vaste commissie voor Financiën, waarbij onder meer vragen zijn gesteld over afbakening van bevoegdheden, verantwoordelijkheden en activiteiten van de door de motie beoogde tijdelijke commissie ten opzichte van andere commissies. De vaste commissie voor Financiën heeft in haar procedurevergadering van 25 januari 2024 besloten tot de instelling van een voorbereidingsgroep, die is verzocht een voorstel voor de beantwoording van de brief van het Presidium te doen. Daarnaast heeft de commissie de herziening van het belasting- en toeslagenstelsel als kennisthema op haar kennisagenda voor 2025 opgenomen. In de strategische procedurevergadering van 5 februari 2026 heeft de commissie dit kennisthema gehandhaafd en het voornemen uitgesproken een gesprek met de SER te voeren nadat zijn advies over vereenvoudiging van het belasting- en toeslagenstelsel zal zijn verschenen.

Dictum	Nummer	Stand van zaken
Motie van de Leden Azarkan en Van Baarle (over een verzoek tot technische assistentie neerleggen bij de secretaris-generaal van de Raad van Europa) constaterende dat de regering voornemens is om de Wet financiering politieke partijen (Wfpp) over te laten gaan in de Wet politieke partijen (Wpp); constaterende dat GRECO het overleg binnen de Raad van Europa is om toe te zien op de naleving van de anticorruptienormen van de organisatie; constaterende dat de evaluatiewet van de Wfpp voortkomt uit onder andere de (kritische) rapporten en aanbevelingen van GRECO; constaterende dat GRECO in beginsel geen afzonderlijke wetgeving beoordeelt of evalueert; van mening dat het wenselijk is dat de nieuwe Wpp wordt getoetst op de anticorruptienormen van de Raad van Europa; constaterende dat er via de Raad van Europa technische assistentie kan worden verleend voor het beoordelen van wetten en wetsvoorstellen op de anti-corruptienormen van de Raad van Europa; constaterende dat dit verzoek kan worden gedaan door de Kamervoorzitter; verzoekt de Kamervoorzitter een verzoek tot technische assistentie neer te leggen bij de secretaris-generaal van de Raad van Europa, inhoudende het toetsen van de Wpp op de anticorruptiestandaarden van de Raad van Europa en de aanbevelingen van GRECO die eerder aan Nederland zijn gedaan wat betreft partijfinanciering.	35657, nr.73	Het Presidium heeft op 25 mei 2022 ingestemd met het voorstel dat de Kamervoorzitter na ontvangst van het wetsvoorstel Wet op de Politieke Partijen (Wpp) namens de Kamer een verzoek indient bij de Raad van Europa om technische assistentie. In mei 2025 is het wetsvoorstel naar de Kamer gezonden. De Wpp ligt ter behandeling bij de commissie BiZa. De commissie BiZa heeft in twee instanties de inbreng op het verslag vastgesteld. Gewacht wordt op de nota naar aanleiding van het verslag, die naar verwachting begin tweede kwartaal 2026 bij de Kamer zal worden ingediend. Met het oog op het tijdverloop sinds het aannemen van de motie en omdat het in de motie ontbreekt aan een explicitering van het moment waarop het verzoek tot technische assistentie dient te worden gedaan, is in de strategische procedurevergadering van de commissie BiZa van 12 februari 2026 besloten voorsnog te wachten met het verzoek tot technische assistentie en op een later moment te bezien op welke wijze aan het dictum verdere uitvoering zal worden gegeven. In afwachting van de verdere besluitvorming brengt de commissiestaf daartoe in kaart in hoeverre reeds aan de overwegingen in de motie is voldaan of zelfstandig voldaan kan worden.